

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Donans rem bona fide acceptam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

Donans rem bona fide acceptam.

Vendens rem bona fide acceptam.

Inquires: Quantum debet huic emptori, vel domino
dantur pretium, quo, res tibi dono data, vendidisti;
et satis fit dari parrem: Respondeo, si bona, ut dictum
est, fuit vendidisti, medio, vel infimo pretio; totum hoc
debet, quia hoc succedit loco, si domino debita: At si
vendidisti supremo pretio, vel etiam maiore; id porro est eve-
niens ex duplici causa, Lege eisdem q. 6. add. Dicast, lib.
1. de leg. stat. 2. d. 5. dub. 7.

1. Primum ex eo, quia res eadem, v. g. equus ex-
res, vel circumstantiis crevit in pretio, five ob ma-
jorem artem equi, five ex penuria eorumque superuenien-
te, in utroque caso debes totum, quantum fuit, pre-
tium reddere. Ratio est, quia res est semper domini, &
domino valet, quanti valet. Scio aliquos cum Molin.
num. 4. disp. 721. num. 10. docere, tunc satis tibi esse, si
valorem medium reddas domino, & te posse excessum
tibi retinere. Ratio est (inquit) quia sufficit, si do-
mino reddas, quanti possit rem aequalem suae sibi emere,
vel comparare: at potest emere facile, ut supponi-
mus, scilicet enim non habet locum hæc doctrina) per
talem pretium medium: ergo sufficit, si illud dum-
taxat restituatur. Confirmatur: Si dominus re-
cuperasset suam rem ab eo, cui tu rem tibi donatam ven-
didisti, non teneretur domino dare, sed potius emptori,
quoniam ipse dominus plenè est satisfactus per suæ rei
recuperationem, ergo nec teneris excessum illum eidem
dare, jam enim ipse tantum habet per pretium me-
dium, quantum sufficit ad similem sibi comparan-

12. Secundum caput, unde tu carius vendere potuisses rem alienam tibi dono datam, est, quia ejusmodi rem in alium locum transfuisti, vel similem non vulgarem diligentiam adhibuisti: & tunc, quia ille excessus est fructus solius tue industriae, potes totum illum tibi attribuerre. Ita ^oMolin. & Layman. apud Dian. *part. 3. tract. 5. resol. 41.* Verum, quia ad plures rem vendendo non solum valet industria, sed etiam regulariter ipsa substantia rei, quae venditur (quod non est ita in mera negotiatione pecuniae quae ex se sterilis est.) Ideo notat Sanchez, *lib. 2. in Dec. cap. 23. numer. 28.* non totum hunc excessum posse à te retineri, sed solum quantum arbitrio prudentis respondet tuo labori, & industriae: & rectè de Lugo *tom. 1. de just. d. 17. sect. 1. n. 21.* ob hanc rationem docet, tunc, numquam sufficere dare pretium infimum.

13. Sequitur quare, ut etiam decidatur ex dictis Quisnam restitueret teneatur in sequenti casu: Antonius equum Cæsaris bona fide ab amico dono accepit, mox eadem fide illum vendidit Francisco, atque ejus pretium idem Antonius dono dedit Petro; Quisnam reddere equum, vel ejus pretium debet Cæsari domino, quando constat equum fuisse Cæsaris, Antoniiunc, an Franciscus, an Petrus?

Respondendo, et dictis, (Lege item Sanchez, *lib. 2. in dec. c. 23. num. 18.*) Nihil Antonius debebit Cafari, quia Antonius in nullo nunc invenitur factus ditior ex Cafaris equo. Rurſus nihil item debet Petrus, quia Petrus nunquam habuit alienum equum, & pecuniam quam dono habuit, accepit ab Antonio domino legitimo illius pecuniæ: qui, ut ſuppono ex mox dicendis, per immiſſionem pretij equi cum ſua pecunia factus eſt dominus illius pretij. Quare, ſicuti licitè quis data à latrone, vel fraudulentò lulore potèſt retinere, quia hi ſunt facti domini illius pecuniæ per admiſſionem cum ſuis (ut ſupponimus) nam ſi facile diſcerni poſſet, reſtituenda eſt, ut potèſt res domini, eſto, perſonaliter remaneant obligati ad reſtitutionem: ita multò magis in caſu noſtro, in quo Antonius bona fide illud pretium acquiſivit. Et ſicuti in caſu dicto latronis ex probabili ſententia, quam mox §. 4. num. 26. ſine, afferam mihi non imputatur, ſi quando per donationem illam pecuniæ mihi factam, fiat ipſe latro impotens ad dictam reſtitutionem, quando ego eam impotentiam non prævideo, vel etiam ſi prævideam, latronem tamen non induco ad donandum, ſed ſolùm acceptor: ita etiam in caſu noſtro, &c.

14. Remanet ergo Franciscus, qui quidem est obligandus ad equum reddendum suo domino, nempe Caesari, etiam cum jactura i. e. pecuniae: suo enim infortúnio debet ascribere quòd res aliena, ad quam semper jus habet proprius dominus, apud se extare invenitur, sed ceteri Antonius, quem nihil debere Caesari diximus, debet tamen Franciscò totum pretium redde-
re in casu, quo idem Franciscus Caesari equum suum reddidit. Ita Sot. Petr. Navarr. Val. Rebell. Azor. Less. apud Dicaflil. l. c. dub. 8. & num. 150. contra Navarr. qui putat satis esse, si Antonius cedat Franciscò actionem, quam habet contra. Caesarem Ratio non dicitur ex ra-
dice injustae acceptationis, vel ex radice rei acceptae, quae hic, ut patet in Antonio non adsunt; sed ex contractu quo Antonius Franciscò rem vendidit; In hoc enim contractu implicite includitur, ut venditor indemnem reddere debeat emptorem, quoad rem venditam, ut scilicet haec sit vendibilis, & ut ipse venditor possit transferre ejus dominium in emptorem. &c. Sanè eodem modo, si vendidisti bona fide vitrum pro gemma, co-